

Datakabels: van ruimtedruk naar regie

Belangrijkste bevindingen uit studie naar belemmeringen en kansen voor de aanleg van offshore datakabels

Kernboodschap

Nieuwe datakabelaanlandingen blijven kwetsbaar zolang data- en energie-infrastructuur gescheiden worden gepland. De koppelkansen zijn reëel, maar vragen centrale regie, gedeelde meerwaarde en ruimte in mandaten.

Waarom dit urgent is

1

Digitale ruggengraat

Zeekabels, glasvezel en datacenters ondersteunen economie, wetenschap, informatiezekerheid en strategische autonomie.

2

Ruimte is schaars

Noordzee en kust worden intensiever gebruikt. Energie, natuur, scheepvaart en data concurreren om dezelfde aanlandlocaties.

3

Vraag groeit snel

De studie benoemt een datavraag die jaarlijks met circa 35% groeit. Zonder uitbreiding verschuiven datastromen naar andere hubs.

Drie analyses, één lijn

CAT-studie

Energie-infrastructuur kent programmatische regie, doelen en één initiatiefnemer. Datakabels zijn essentieel, maar blijven vooral marktgestuurd en ad hoc. Technische combinatie is bewezen; kaders en mandaten ontbreken.

GIS-analyse

Datakabels lopen meestal oost-west; energiekabels vooral noord-zuid en buigen af naar de kust. De grootste koppelkansen zit in het laatste tracé, de kustzone en de aanlanding.

Verkenningssessie

Partijen zien de kans om ruimte en kosten te delen, maar lopen vast op timing, doelen, veiligheidseisen en gescheiden opdrachtverlening. Zonder sturing ontstaat te weinig prikkel om samen te werken.

Route naar uitvoering: regie + pilot

Van losse kansen naar opschalbare samenwerking

Inzicht uit de verdieping

De kern van de verdieping is dat gerichte regie en georganiseerde samenwerking nodig zijn om concrete meerwaarde te realiseren. Door stroom- en datakabels integraal te benaderen kunnen substantiële synergievoordelen worden benut, zoals lagere investerings- en beheerkosten, herbruikbare data en efficiënter ruimtegebruik. Deze voordelen ontstaan echter niet vanzelf.

De meerwaarde materialiseert pas wanneer samenwerking expliciet wordt vormgegeven, met duidelijke opdrachten, mandaten en een regisserende rol vanuit het Rijk. Alleen dan kunnen technische, financiële en bestuurlijke keuzes op elkaar worden afgestemd en wordt integrale infrastructuurontwikkeling praktisch uitvoerbaar. Dat vraagt om bewuste sturing vooraf, zodat economische en maatschappelijke baten daadwerkelijk kunnen worden verzilverd.

Doelen

1. **Datakabels structureel onderdeel maken van Noordzee-, energie- en digitale-infrastructuurplanning.**
2. **Aantonen dat samenwerking rond aanlanding praktisch, ruimtelijk en maatschappelijk efficiëntievoordeel oplevert.**

Wat moet er gebeuren?

Spoor 1: Beleidsborging, regie & initiatief

- Creëer politieke urgentie: zee-kabels zijn nodig voor welvaart, economie en informatiezekerheid.
- Bouw coalitie met gebruikers, kennisinstellingen, tech/financiële sector en kabelontwikkelaars.
- Vraag overheid om centrale regie, integrale visie, hergebruik van onderzoeken en concrete aanlandingsdoelen.
- Zet druk via opinies, zienswijzen en position papers; praat vroeg mee in beleid en vergunningtrajecten.
- Beleg initiatiefnemerschap: laat EZK/ECP/kabelontwikkelaars projecten starten, vergunningen voorbereiden en nationaal belang verkennen.

Spoor 2: Pilotprojecten & quick wins

- Start Net-op-Zee-pilot als win-win met TenneT, EZK en ACM.
- Werk varianten uit: extra boring bij aanlanding en/of gelijktijdige aanleg met gedeelde onderzoeken, tracés en werkzaamheden.
- Voer synergiecheck uit in IEA/MER voor route- en aanlandingsalternatieven.
- Hergebruik surveydata, afgevalen tracés en olie-/gasaanlandingen; stem af met EBN/eigenaren.
- Verken een offshore datakabelhub als opschalbare oplossing.

Spoor 2: pilot als praktijktest

Organiseer verkenningen waarin techniek, governance en financiering worden getoetst. Monitor met heldere prestatie-indicatoren (kostenreductie, doorlooptijd, datadeling). Evalueer of en hoe opschaling mogelijk is.

Synergievoordelen voor alle partijen

Lagere CAPEX

Platforms, boringen en werkzaamheden combineren.

Lagere OPEX

Beheer, monitoring en onderhoud delen.

Snellere terugverdiendtijd

Kosten over meerdere gebruikers verdelen.

Directe extra inkomsten

Meer opbrengsten door exploitatie van datakabels.

Herbruikbare data

Uitwisseling van gezamenlijk verzamelde data